

EFICIENȚA FORMATIVĂ A METODELOR ȘI TEHNICILOR INTERACTIVE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

-studiu de cercetare-

Prof. Stamatoiu Ancuta
Scoala Gimnaziala Nr. 2 Motru-Gorj

*<<...Eu sunt copilul. Tu ții în mâinile tale destinul meu.
Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață.
Dă-mi, te rog, acele lucruri care mă vor îndrepta spre fericire.
Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume...>>¹*

Prin tema aceasta de studiu și cercetare am încercat să scot în evidență cum metodele și tehnicile interactive alese de mine pot influența și facilita însușirea unor noțiuni noi într-o formă nouă și atractivă, dar pot de asemenea crește randamentul școlar. Mi-am ales această temă pentru a arăta că în fiecare copil există un potențial care, dacă este stimulat și antrenat, poate fi valorificat, concretizat, obiectivizat în mai multe domenii ale cunoașterii și care poate determina creșterea nivelului actului instructiv-educativ.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele stârnesc interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mult mai activă. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. Ele au menirea de a fi un instrument important care să permită trecerea din planul „design-ului instrucțional” într-unul complex, al acțiunii de predare. Acestea ridică gradul de interes din partea elevilor în ceea ce privește participarea activă la lecție, stimulând elevii în realizarea conținuturilor și aplicarea lor în viața reală.

În ultimii ani au apărut multe studii, s-au derulat cercetări care au pus în evidență superioritatea metodelor activ-participative în raport cu cele expositive care îl transformau pe elev într-un receptor pasiv. Metodele și procedeele interactive îl determină pe elev să se implice activ în redescoperirea cunoștințelor, să analizeze, să compare, să argumenteze, să rezolve situații problematice.

Am considerat că tehnicile de lucru pe care le voi fi folosind în cadrul activităților sunt îndrăgite de colectivul de copii, obținând o participare mai mare din partea lor, că pot dezvolta

---

¹Mamie Gene Cole, *Child's Appeal*, ap.(apud) Scladan Simina Silvia, *Universul Bucuriei*, Suceava, Editura Lidana, 2009

copiilor spiritul de observație, atenția, operațiile gândirii și mai ales gândirea logică, creatoare, interpretarea personală în funcție de volumul de cunoștințe acumulate în experiența de viață a fiecărui copil, că voi reuși să le educ răbdarea și perseverența și totodată vom fi reușind să obținem rezultate îmbucurătoare la învățatură.

În desfășurarea experimentului constând în aplicarea a două teste de evaluare inițială, atât la disciplina limba română, cât și la disciplina matematică, care au avut rol de diagnoză asupra calității și cantității cunoștințelor elevilor, a nivelului de învățatură. Ne-am străduit să formulăm cerințe care să vizeze toate noțiunile studiate, în vederea depistării lacunelor din quantum-ul cunoștințelor elevilor.

Vom exemplifica în continuare derularea etapei constatative și vom începe cu *Aplicarea Testului inițial –limba și literatura română – (Anexa A)* care a avut următorii itemi:

Citește cu atenție textul.

„ Doi prieteni treceau prin pădure.

Deodată le-a apărut în cale un urs.

Unul dintre ei s-a urcat repede în copac. Celălalt, văzând că a rămas singur, s-a trântit la pământ și s-a prefăcut mort. Ursul l-a mirosit și, văzând că nu suflă, l-a lăsat în pace.

După ce a plecat ursul, călătorul din copac l-a întrebat pe celălalt:

Ce ti-a zis ursul la ureche, frate?

Mi-a spus să nu mai plec la drum cu astfel de prieteni.”

(„Doi prieteni” de Anton Pann)

1. Răspunde la întrebări:

Care este titlul textului ?

Care este autorul textului ?

Câte alineate are textul?

Pe unde treceau cei doi prieteni?

Cine le-a ieșit în cale?

Ce a făcut fiecare dintre cei doi călători?

Care este învățătura textului?

2. Găsește :

- cuvinte cu înțeles opus pentru:

lung-..... sus..... subțire.....

apare..... inchide..... aproape.....

- cuvinte cu înțeles asemănător pentru:

a sosit ..... trist..... rudă.....

zăpadă..... cărare..... strop.....

3. Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre cuvintele: într-o , într-un, dintr-o.

4. Pune semnele de punctuație corespunzătoare în spațiile marcate:

Coțofana se întâlnește cu ariciul Amândoi se privesc

Coțofana îl întreabă pe arici

Vrei să ne facem o casuță

Unde

Chiar în pomul acesta ariciule

5. Alcătuieste un scurt text despre școala voastră, în care să existe cuvintele: școală, intrăm și iesim, fereastră. Orientați-vă după întrebări.

- Cum este în școala voastră?

- Cum intrați și cum ieșiți din școală?

- Ce se vede de la fereastra clasei?

- De ce vă place școala voastră?

Obiective operaționale:

O₁ - să desprindă informații esențiale dintr-un text dat ;

O₂ - să despartă corect în silabe cuvinte date ;

O₃ - să precizeze numărul vocalelor și numărul silabelor din cuvinte date;

O₄ - să scrie cuvinte care să-l conțină pe **m** înainte de **b** sau **p**;

O₅ - să găsească cuvinte cu înțeles asemănător pentru cuvinte date;

O₆ - să găsească cuvinte cu sens opus pentru cuvinte date;

O₇ - să formuleze propoziții cu fiecare dintre cuvintele: într-o , într-un, dintr-o.

O₈ - să completeze cu semnele de punctuație corespunzătoare un scurt text;

O₉ - să redacteze un scurt text, respectând cerința dată;

Tabel nr. 1 Bareme de corectare a testului inițial la limba română

Item	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
1	Desprinde informațiile esențiale din text, răspunzând corect la toate întrebările.	Desprinde informațiile esențiale din text, răspunzând corect doar la 4-5 întrebări.	Desprinde doar câteva informații din text, răspunzând corect la 2 întrebări.
2	Găsește sinonime și antonime pentru toate cuvintele date.	Găsește sinonime și antonime pentru 4 cuvinte date.	Găsește sinonime și antonime pentru 2 cuvinte date.
3	Formulează propoziții corecte pornind de la cuvintele date.	Formulează doar 2 propoziții corecte, pornind de la cuvintele date.	Formulează doar o propoziție corectă pornind de la cuvintele date.

4	Precizează corect toate semnele de punctuație	Precizează doar 6 semne de punctuație	Precizează doar 3 semne de punctuație
5	Redactează corect un scurt text , respectând cerița dată.	Redactează textul cu puține greșeli de formulare și de scriere .	Redactează textul cu multe greșeli de formulare și de scriere.

I.1 – Item de evaluare 1

* Desprinde informațiile esențiale din text– 21 p.

- S-au acordat câte 3 p

I.2 – Item de evaluare 2

* Găsește sinonime pentru toate cuvintele date.– 12 p.

- S-au acordat câte 4 p

* Găsește antonime pentru toate cuvintele date. 12p

- S-au acordat câte 4 p

I.3– Item de evaluare 3

*Formulează propoziții corecte pornind de la cuvintele date – 15 p

- S-au acordat câte 5 p

I4 – Item de evaluare 4

*Precizează corect toate semnele de punctuație – 12 p

1.2 p / semnul de punctuație

I5 – Item de evaluare 5

*Redactează corect un scurt text , respectând cerița dată. – 28 p

TOTAL – 100 p

Convertirea punctajului în calificative

10 p – 45 p – insuficient

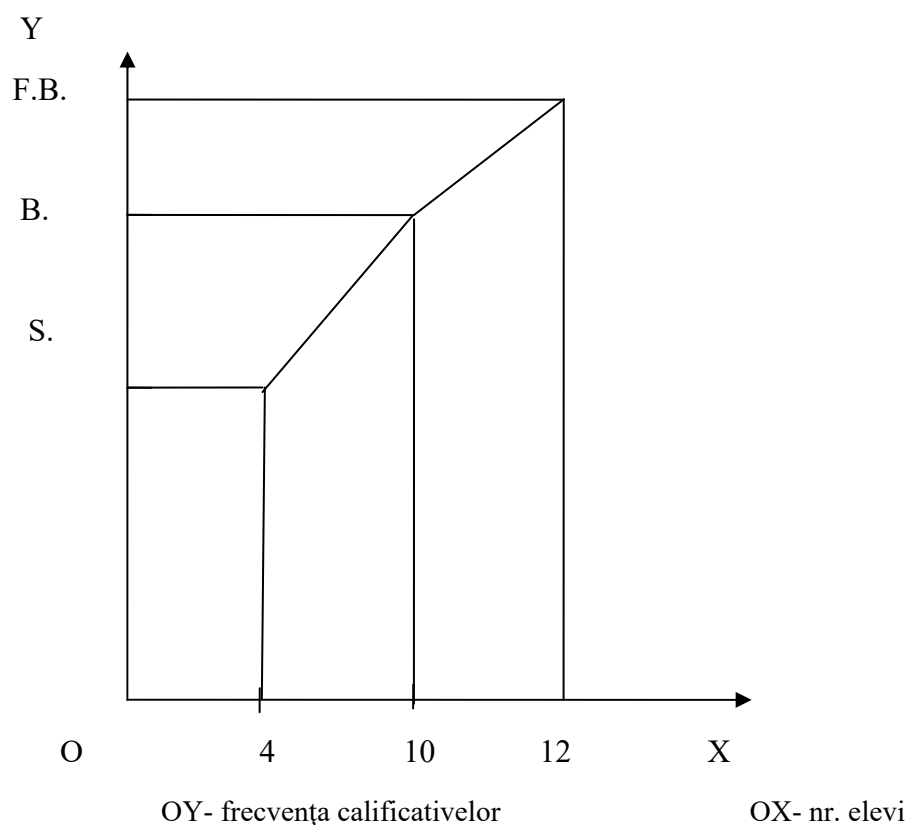
45 p – 75 p – suficient

75 p – 85 p – bine

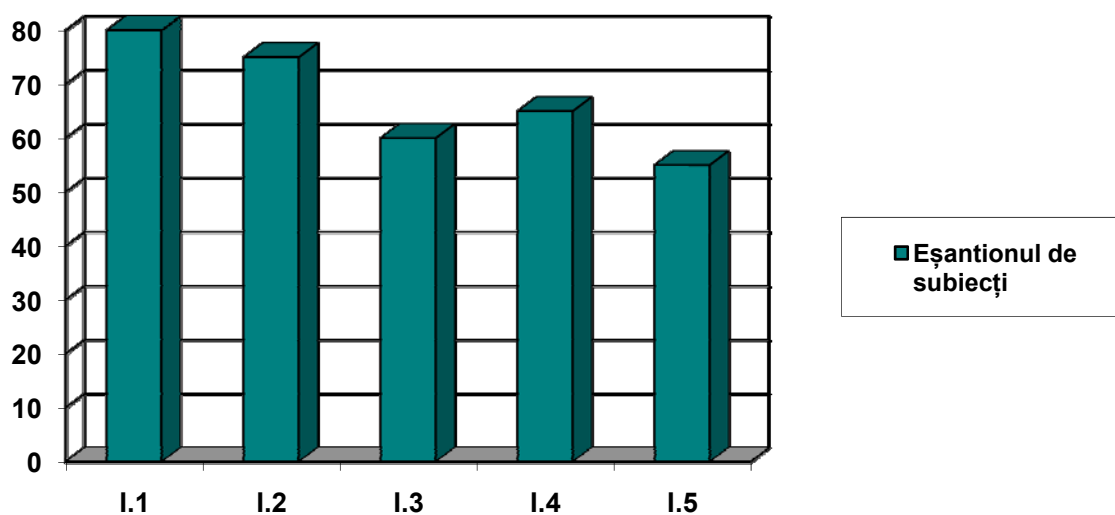
85 p – 100 p – foarte bine

În urma aplicării *Testului de evaluare inițială* s-au obținut următoarele rezultate, din punct de vedere calitativ, calificativele obținute sunt vizibile pe graficele reprezentând frecvența calificativelor :

Grafic 1. – Frecvența calificativelor în pre-test la disciplina limba și literatura română pe nr. de elevi

Diagrama 1 – reprezentarea procentuală a calificativelor pe itemi

În urma analizei rezultatelor înregistrate se observă:

- I.1 – Desprinde informațiile esențiale din text – a fost realizat în procent de 80%;
- I.2 - Găsește sinonime și antonime pentru toate cuvintele date – a fost realizat în procent de 75%;
- I.3 – Formularea corectă a propozițiilor - 60%;

I.4 – Precizarea ortografiei și ortoepiei – 65% ;

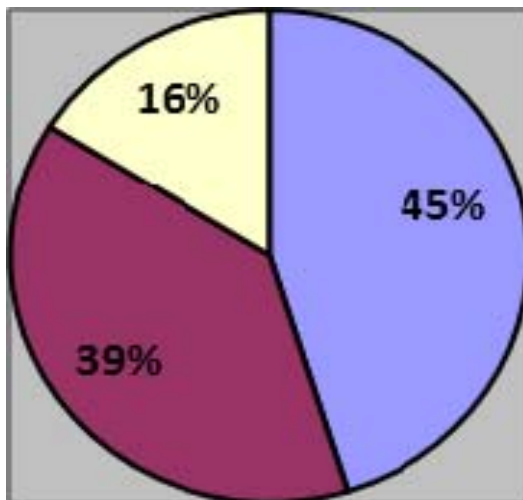
I.5 – utilizarea corectă a tehnicii compoziționale în enunțuri proprii – 55% ;

Diagrama 2 – reprezentarea procentuală a calificativelor pe nr. de elevi

45% - FB

39 % - B

16 % - S

Analizând observațiile făcute și înregistrate concluzionăm:

- elevii întâmpină dificultăți în realizarea unei exprimări corecte în scris. Acest item a înregistrat cel mai mic nivel de realizare;

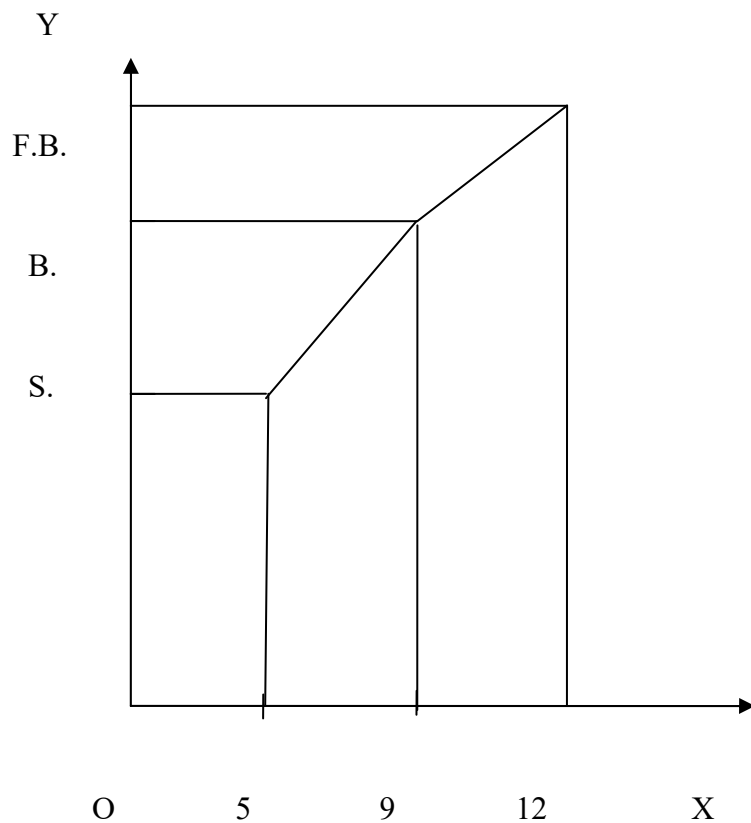
- elevii nu au clar elementele specifice vocabularului și nu stăpânesc bine noțiunile de tehnică compozițională.

După realizarea acestei diagnoze din etapa pre-experimentală, eforturile noastre au fost îndreptate în direcția recuperării lacunelor privind dezvoltarea, nuanțarea și activizarea vocabularului.

La disciplina matematică s-a aplicat un test (Anexa B) care a cuprins 9 itemi ce au vizat elemente de ordonare a șirurilor numerice, calcul matematic, noțiuni geometrice și unități de măsură.

S-au obținut următoarele rezultate, din punct de vedere calitativ, calificativele obținute sunt vizibile pe graficele de mai jos reprezentând frecvența calificativelor :

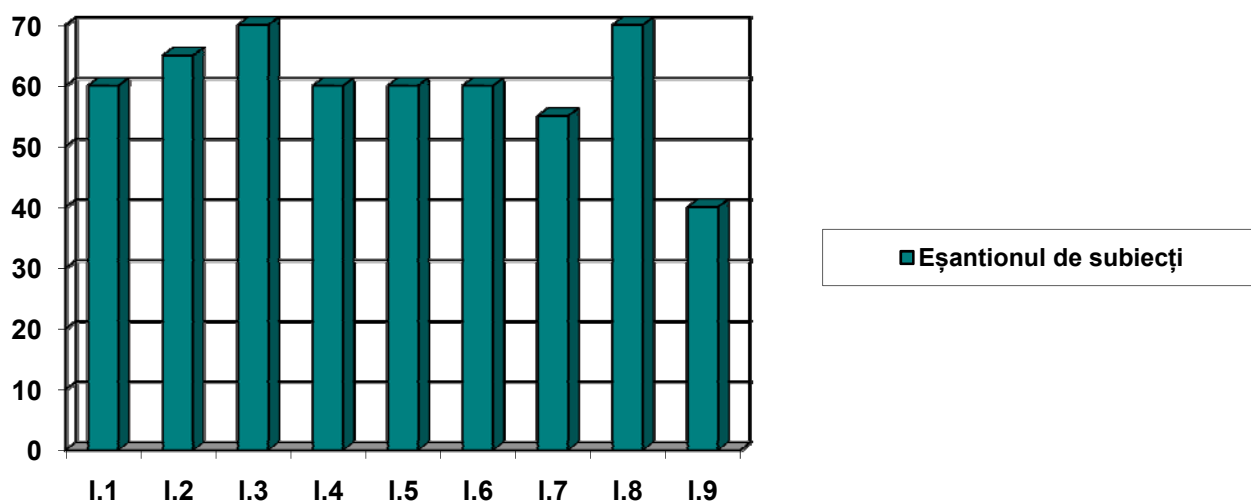
Grafic 2. – Frecvența calificativelor în pre-test la disciplina matematică

OY- frecvența calificativelor

OX- nr. elevi

Diagrama 3 – reprezentarea procentuală a calificativelor pe itemi

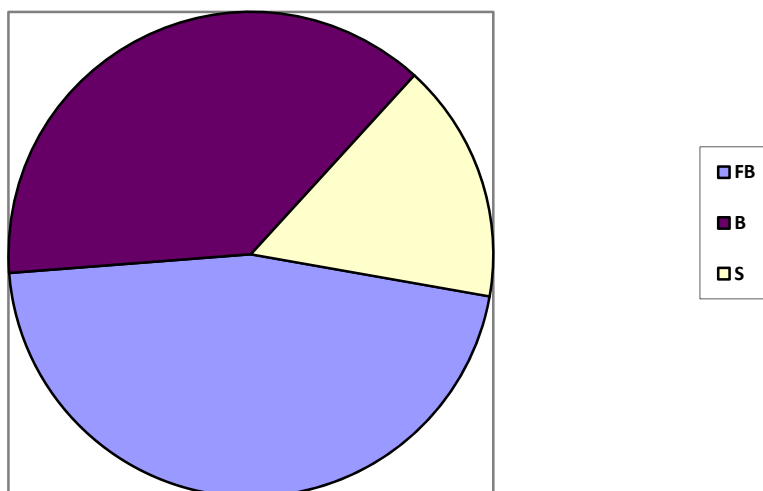
În urma analizei rezultatelor înregistrate se observă obținerea următoarelor rezultate procentuale pe itemi:

I.1 – Continuă șirul de numere descoperind regula – a fost realizat în procent de 60%;

- I.2–Ordonează numerele – a fost realizat în procent de 65 %;
- I.3 –Calculează și fă proba inversă - 70 %;
- I.4 – Află... – 60% ;
- I.5 – Calculează diferența și suma – 60% ;
- I.6 – Numărul necunoscut – 60 %
- I.7 – Trasează o linie de la figura geometrică la denumirea corectă – 55%
- I.8 – Completează spațiile punctate pentru a forma propoziții adevărate – 70 %
- I.9 – Problema – 40%

Diagrama 4 – reprezentarea procentuală pe număr de copii a calificativelor obținute la pre-test la disciplina matematică

FB – 46 %   B – 38 %   S – 16 %

Analizând observațiile făcute și înregistrate concluzionăm:

- elevii întâmpină dificultăți în identificarea corpurilor geometrice. Acest item a înregistrat cel mai mic nivel de realizare;
- elevii întâmpină greutăți în rezolvarea unei probleme cu mai mult de două operații.

După realizarea acestei diagnoze din etapa pre-experimentală, eforturile noastre au fost îndreptate în direcția recuperării lacunelor. (Anexa D)

Rezultate din etapa experimental-ameliorativă

Proiectarea și desfășurarea experimentului pedagogic au fost realizate din perspectiva optimizării procesului de predare – învățare a limbii și literaturii române și matematicii în ciclul primar.

La disciplina limba și literatura română am urmărit însușirea noțiunilor gramaticale de către elevi care reprezintă un proces complex. Spre deosebire de noțiunile din alte domenii, cele gramaticale au un specific aparte, care determină și anumite particularități de formare a lor. Mă voi opri asupra capitolului **Părți de vorbire**, considerând că predarea cu pricepere, simț de răspundere și dăruire a acestora, are o mare importanță în asigurarea unei temelii solide pe care să se sprijine multitudinea și varietatea de cunoștințe dobândite atât în cadrul orelor de limba română, cât și în cadrul tuturor celorlalte obiecte de învățământ.

Ofer spre exemplificare câteva din tehnicile și metodele moderne de predare-învățare pe care le-am folosit cu scopul dezvoltării gândirii critice și în speranța creșterii randamentului la învățatură a elevilor:

MOZAICUL

Am folosit această metodă de învățare interactivă în predarea temei *Genul substantivelor*. S-a lucrat pe grupe de cinci elevi. Fiecărui elev din grupă i-am atribuit câte un număr de la 1 la 4. Subiectul abordat l-am împărțit în patru părți, de dimensiuni și grade similare.

A urmat o reasezare a elevilor în sală: toți elevii cu același număr au format câte un grup de experți, obținându-se astfel patru grupe.

După îndeplinirea sarcinilor de lucru, fiecare grupă de experți, elevii specializați fiecare într-o parte a lecției, au revenit în grupurile inițiale și *au predat* colegilor partea pregătită cu ceilalți experți.

Astfel, în fiecare grup inițial am avut cinci elevi specializați. Fiecare elev a avut responsabilitatea predării și învățării de la colegi.

S-au folosit următoarele fișe de lucru:

Experți 1

1. Recunoașteți substantivele din textul următor. Precizați ce denumește fiecare, felul și numărul.

„Când eram școlar, bunica mi-a dăruit, spre bucuria mea, o carte despre călătoria cu balonul, alta despre avalanșe și o cutie cu creioane colorate.

2. Formulați alte sarcini pentru textul dat.”

Experți 2

1. Numărați substantivul *școlar* la:

Nr. singular

Nr. plural

(un școlar)

(doi școlari)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără la singular un și la plural doi.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul un și la numărul plural cuvântul doi sunt de *genul masculin*.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul masculin.

Experți 3

1. Numărați substantivul *bunica* la:

Nr. singular

Nr. plural

(o bunică)

(două bunici)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără o la singular și două la plural.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul o și la numărul plural cuvântul două sunt de *genul feminin*.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul feminin.

Experți 4

1. Numărați substantivul *balon* la:

Nr. singular

Nr. plural

(un balon)

(două baloane)

2. Dați cinci exemple de alte substantive care se numără un la singular și două la plural.

De reținut!

Substantivele care primesc, prin numărare, la numărul singular cuvântul un și la numărul plural cuvântul două sunt de *genul neutru*.

3. Formulați alte cerințe prin care să verificați înțelegerea substantivelor de genul neutru.

Pentru a mă convinge că fiecare expert s-a făcut înțeles de grupul inițial din care făcea parte, am dat în final o „muncă independentă”:

1. Determinați genul următoarelor substantive: trandafir, casă, ceas.

2. Scrie câte trei substantive la nr. singular la toate cele trei genuri. Treceți-le la plural.

Tot metoda **Mozaic** am folosit-o și în predarea temei *Acordul adjectivului cu substantivul*. De data aceasta, elevii au fost împărțiți în grupe de doi câte doi, lucrându-se pe perechi. Pentru a evalua modul în care elevii au asimilat noile cunoștințe și deprinderi, le-am cerut să alcătuiască individual o compunere cu titlul *La săniuș* folosind adjectivele: argintie, îmbujorați, moi, călduroase, ude, cenușie, grozavă și să sublinieze substantivele pe care le determină.

CIORCHINELE

Este o metodă de brainstorming neliniară. Încurajează elevii la o gândire liberă, deschisă. Este folosit în fazele de **evocare** și **reflecție** în cadrul ERR, reprezentând o activitate de scriere. Este bine ca tema propusă să fie familiară elevilor, mai ales atunci când ciorchinele se utilizează individual. Poate fi folosit și pe perechi sau pe grupe.

Am folosit cu succes această metodă mai ales în cadrul lecțiilor de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor despre o anumită parte de vorbire: substantiv, pronume, verb, realizându-se sub forma jocului și, într-un mod plăcut.

Voi exemplifica mai jos schema exactă utilizată în cadrul lecției:

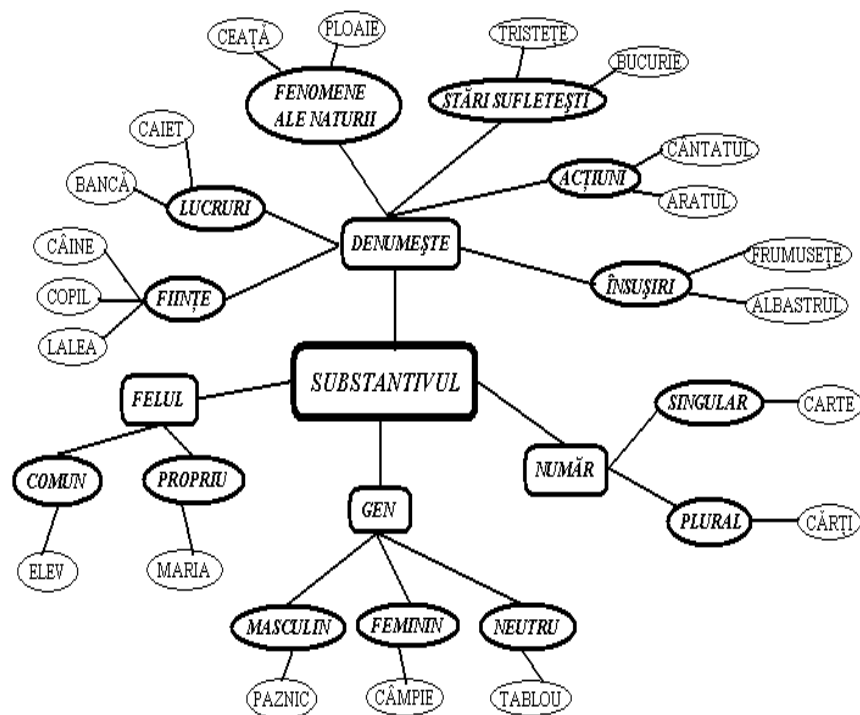

Fig. 1 – Ciorchinele părților de vorbire

ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT

Reactualizarea cunoștințelor despre verb am organizat-o prin metoda *Știu/Vreau să știu/Am învățat*. Elevii au primit următoarea fișă:

1) Citiți:

Irina a mers la concurs. A câștigat locul întâi. Acum este pe podium. Șade și mă privește fericită. Va participa și la alte concursuri.

2) Subliniați verbele din textul citit și spuneți ce exprimă fiecare.

3) Observați formele diferite ale aceluiași verb: (eu) merg, (tu) mergi, (el/ea) merge.

a) Comparați forma *merg* cu celelalte două forme.

b) Prin ce se deosebesc?

c) Indicați persoana care face deosebirea în fiecare caz.

4) Observați formele diferite ale aceluiași verb: (noi) mergem, (voi) mergeți, (ei/ele) merg.

a) Cine face acțiunea de fiecare dată? (o persoană?, mai multe persoane?)

b) Completați aceste forme cu formele aceluiași verb de la exercițiul 3.

c) Prin ce se deosebesc?

5) Observați formele verbului *a merge*: *merg, am mers, voi merge*. Când credeți că se petrece acțiunea în fiecare caz?

Elevii au studiat fișa. Le-am cerut să împartă pagina în trei coloane: *Știu, Vreau să știu, Am învățat*. Am enunțat tema și am completat împreună rubricile (eu la tablă):

Tabel nr. 2 exemplificarea metodei ȘTIU / VREAU SĂ ȘTIU / AM ÎNVĂȚAT

ȘTIU	VREAU SĂ ȘTIU	AM ÎNVĂȚAT
Ce este verbul; Să recunosc verbele; Ce exprimă verbele; Cum își schimbă forma.	Cum își schimbă verbul forma după momentul în care are loc acțiunea; Ce funcție îndeplinește verbul în propoziție; Cum se pronunță și se scriu unele verbe.	Verbul este partea de vorbire care exprimă acțiunea, starea, existența ființelor, lucrurilor, fenomenelor naturii. Verbul își schimbă forma după <i>persoană și număr</i> .

Folosind această metodă modernă, am urmărit reactualizarea cunoștințelor studiate anterior despre verb și am făcut legătura cu o nouă categorie gramaticală a verbului – timpul. De asemenea tot la verb, am mai folosit această metodă.

Pe baza textului dat, elevii au subliniat cuvintele: *am fost, am căutat, stăm*.

„– *Am fost toata ziua în pădure. Am căutat un culcuș. Mătușă răchită, stăm și noi în casă la mata?*” („*Dumbrava minunată*” de Mihail Sadoveanu)

La întrebarea *Ce știm despre aceste cuvinte?* copiii au răspuns: *Aceste cuvinte denumesc acțiunea, starea și existența ființelor, lucrurilor și fenomenelor naturii. Ele sunt părți de vorbire.*

La rubrica **Vrem să știm**: *Ce sunt aceste cuvinte ca parte de vorbire? Ce este verbul? Cum își schimbă?*

La rubrica **Am învățat**, elevii și-au notat:

- 1) *Cuvintele se numesc verbe;*
- 2) *Definiția verbului;*
- 3) *Verbul își schimbă forma după persoană și număr.*

Ca activitate independentă, elevii au rezolvat trei exerciții cu următoarele sarcini:

1. *Scrie enunțurile următoare, folosind forma potrivită a verbelor din paranteze:*

- a) *Ei (scrie).*
- b) *Tu (desenam).*
- c) *Voi (privesc).*
- d) *Elena (citesc) ziarul.*
- e) *Mingea nu (sărim) prea sus.*
- f) *Bunica (am așteptat) nepoții.*

Elevii au completat corect forma potrivită a verbelor din paranteze.

2. Completează propozițiile cu verbele potrivite:

- a) *Eu ..... poezia.*
- b) *Tu ..... cartea.*
- c) *Maria ..... probleme.*
- d) *Noi ..... în parc.*
- e) *Voi ..... la teatru.*
- f) *Ei ..... la muzeu.*

Fiecare elev a completat cu verbe potrivite.

3. Indică persoana și numărul verbelor din exemplele următoare:

- a) *Pasările ciripesc.*
- b) *Eu am văzut un pitpalac.*
- c) *Voi veți căuta un cuib de pasări.*

CUBUL

Un exercițiu rezolvat prin metoda **Cubul**, a avut ca sarcina: alcătuirea a trei propoziții cu verbul *a merge* la cele trei timpuri. A doua sarcină a constat în efectuarea analizei sintactice a celor trei propoziții. A treia sarcină a propus rezolvarea sarcinilor din cele 6 rubricații:

1. *Denumește!*
2. *Analizează!*
3. *Compară!*
4. *Asociază!*
5. *Aplică!*
6. *Argumentează!*

Exemplu de fișă de activitate independentă, rezolvată de eleva Ionete Mălina:

Copilul merge la școală. - Verbul „merge”

	<p>1. <u>Denumeste!</u> merge acțiune verb</p>	
<p>2. <u>Analizează!</u> Merge - verb, nr. singular, persoana a III- a, timp prezent, f.s de PV</p>	<p>3. <u>Compară!</u> merge_paseste merge_stă</p>	<p>4. <u>Asociază!</u> merge repede</p>
	<p>5. <u>Aplică!</u> Copilul merge la școala.</p>	
	<p>6. <u>Argumentează!</u> A merge este un sport pentru mușchi. Mie îmi place sa merg. Cuvântul merge este verb pentru ca e o acțiune.</p>	

Fig. 2. Exemplificarea metodei Cubul

De asemenea am utilizat metoda cubului și la lecția de recapitulare a părților de vorbire unde am propus următoarele sarcini:

1.DESCRIE - Găsește cuvintele ascunse și spune ce știi despre ele!

C	D	W	B	P	L	T	N	K	A
T	V	S	D	R	F	B	V	C	D
Z	E	F	W	O	R	L	B	F	J
W	R	G	N	N	B	M	C	G	E
G	B	H	P	U	O	N	U	M	C
N	I	M	Z	M	W	P	L	S	T
T	V	R	P	E	Y	Y	S	G	I
S	U	B	S	T	A	N	T	I	V

2. COMPARĂ- Alcătuieste propoziții în care cuvintele: noi, toc, sare – să fie părți de vorbire diferite.

3. ANALIZEAZĂ- Analizează cuvintele subliniate:

Mihai este un elev silitor.El se pregătește în fiecare zi cu multă seriozitate. Dumneaei îl apreciază foarte mult.

4.ASOCIAZĂ - Asociază verbele care au același înțeles:

spune	va veni
murmură	a observat
s-a pitit	zice
va sosi	îngână
a zărit	a decide
a hotărî	s-a ascuns

5. APLICĂ - Găsește părțile de vorbire indicate:

-Pronume personal, persoana I, nr. plural;

-Verb, persoana a II - a,nr.singular;

- Substantiv, nr.plural, genul feminin;

-Pronume personal de politețe, persoana a IIIa, nr. singular.

6. ARGUMENTEAZĂ - Se dă propoziția:

Eu vreau două păpuși mari cu pălării roșii

Scrie A (adevărat) sau F (fals) în dreptul enunțurilor următoare:

- Cuvântul „eu” este pronume personal, persoana a II a, numărul singular; ____

- Cuvântul „vreau” este verb, numărul singular, persoana I; ____

- Cuvântul „păpuși” este substantiv comun, numărul plural,genul feminin; ____

-Cuvântul „roșii” este adjectiv, determină substantivul pălării, numărul plural. ____

La disciplina matematică am utilizat *metoda Cubului* în verificarea cunoștințelor despre fracții. Elevii au participat cu mult interes, degajare, la finalul activității manifestându-și dorința de a mai derula astfel de activități, metodele interactive în sine ajută la crearea unei atmosfere educative pozitivă, ajutând totodată la îmbunătățirea imaginii de sine a elevilor și creșterii încrederii în ei înșiși, ajutându-i mai ales pe elevii timizi să se integreze cu mai mare ușurință.

CVINTETUL

Este o altă metodă atractivă și plăcută de elevi.

Termenul semnifică o poezie cu cinci versuri. Se pornește de la un subiect propus spre discutare, care să se reflecte în singurul cuvânt-cheie de pe primul rând. Pe al doilea rând, se scriu două adjective care se referă la cuvântul cheie. Pe al treilea rând, se scriu trei verbe la gerunziu. Al patrulea vers este format din patru cuvinte care exprimă sentimentele elevului față de problema, subiectul în cauză. Ultimul vers sintetizează esențialul, într-un cuvânt.

Această metodă este totodată un instrument de evaluare a înțelegerii și de exprimare a creativității elevilor. Înainte de a cere elevilor să alcătuiască o astfel de poezie, am oferit un model, iar la primele utilizări ale metodei, am prezentat elevilor chiar și câte un exemplu pentru cuvintele de pe fiecare rând.

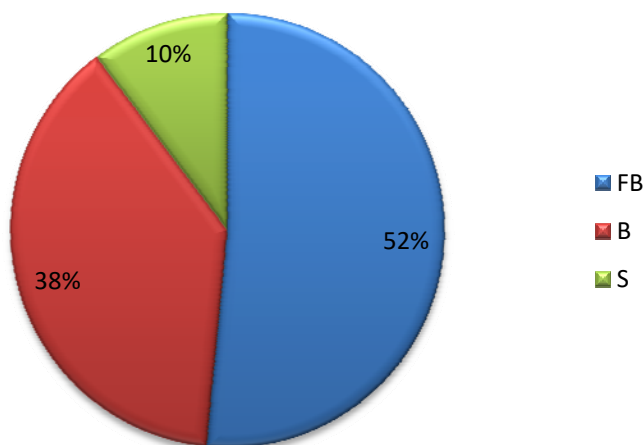
Iată câteva exemple pe care le-am realizat în cadrul lecțiilor derulate de-a lungul cercetării:

Natura	Carte
Îmbelșugată, bogată	Minunată, înțeleaptă
Renăscând, răsând, aducând	Răsfoind, citind, învățând
Bucurie, veselie, speranță, alinare	Mulțumire, bucurie, prețuire, dăruire
Primăvara.	Înțelepciune.

Pentru a verifica nivelul atins, în acumularea noțiunilor de morfologie, la disciplina limba română, am aplicat o fișă de control – test formativ (Anexa E) la finalul căreia rezultatele au fost următoarele :

FB – 50%   B – 37 %   S – 10 %

Diagrama nr. 5 reprezentarea procentuală a calificativelor pe nr. de elevi

Analizând diagrama constatăm ca nivelul procentual al calificativelor FB și B este în creștere, de la 45 % la 50 % - FB, de la 36% la 37% - B, în timp ce calificativul S este în scădere progresivă, de la 16% la 10%, ceea ce ne face să înțelegem că aplicarea metodelor interactive are un impact pozitiv asupra creșterii randamentului școlar al elevilor la disciplina limba și literatura română.

La disciplina matematică am urmărit însușirea noțiunilor geometrice de către elevi care reprezintă de asemenea un proces complex, însă utilizarea metodelor interactive s-a realizat și la celelalte teme și conținuturi matematice.

Ofer spre exemplificare câteva din metodele moderne de predare-învățare pe care le-am folosit cu scopul dezvoltării gândirii critice și în speranța creșterii randamentului la învățatură a elevilor la disciplina matematică:

La lecția de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor – unitatea de învățare *Forme și corpuri geometrice*, am utilizat metoda cubului. Am realizat un cub din carton, am colorat fiecare față diferit și i-am asociat un verb astfel:

Fața 1 – albastru – verbul DESCRIE;

Fața 2 – roșu – verbul COMPARĂ ;

Fața 3 – verde – verbul ASOCIAZĂ;

Fața 4 – portocaliu – verbul ANALIZEAZĂ ;

Fața 5 – galben – verbul ARGUMENTEAZĂ;

Fața 6 – mov – verbul APLICĂ.

În desfășurarea activității am intervenit când a fost necesar, în cazul în care unii copii nu se implicau sau alții țineau cubul la ei monopolizând discuția.

Fișa 1 – DESCRIE – sarcini:

- să descrie corpurile geometrice învățate;

Fișa 2 – COMPARĂ – sarcini:

- să spună asemănări și deosebiri între cub și cuboid.

Fișa 3 – ASOCIAZĂ – sarcini:

- să asocieze corpurile geometrice cu obiecte din jurul lor;

Fișa 4 – ANALIZEAZĂ – sarcini:

- să analizeze două corpuri geometrice date;

Fișa 5 – ARGUMENTEAZĂ – sarcini:

- să argumenteze că este un cub corpul geometric dat;

Fișa 6 – APLICĂ – sarcini:

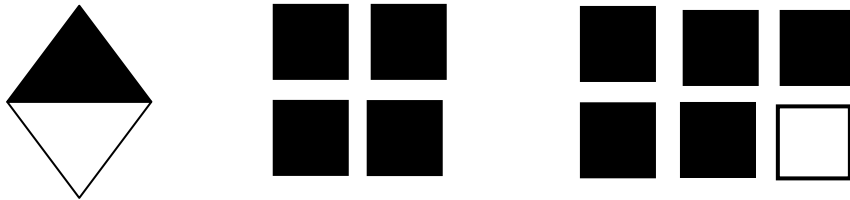
- să calculeze perimetrul unei fețe a unui cub cu latura de 4 cm și a unei fețe laterale a unei piramide ce are dimensiunile : 3, 2 și 4 cm.

Am observat că pe parcursul activității, alevii au fost atrași de rezolvarea sarcinilor, metoda Cubului atingându-si obiectivele. De asemenea, am utilizat această metodă și în cadrul lecției *Fracțiile*, unde elevii au avut de rezolvat următoarele sarcini:

1. **Describe** fracțiile următoare: $\frac{1}{5}$ $\frac{2}{2}$ $\frac{7}{3}$.

2. **Compară** fracțiile: $\frac{5}{2}$ $\frac{4}{2}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{6}{7}$ $\frac{8}{9}$ $\frac{9}{9}$

3. **Argumentează** alegerea făcută. De ce au fost colorate părțile respective ?

4. Asociază fracția cu desenul corespunzător:

$\frac{8}{8}$

$\frac{8}{8}$

$\frac{5}{3}$

$\frac{3}{3}$

$\frac{2}{6}$

5. Analizează rezultatele și precizează valoarea de adevăr.

$$\frac{1}{2} = \frac{4}{8} \quad \frac{4}{5} = \frac{6}{3}$$

6. Aplică imaginea în compunerea unei probleme.

Tot în cadrul lecțiilor de recapitulare și fixare a cunoștințelor, am folosit și metoda Ciorchinele pentru fixarea formulelor perimetrelor formelor geometrice plane.

Cu ajutorul acestei metode am reușit să consolidez și totodată să verific nivelul atins al cunoștințelor privind noțiunile geometrice despre figurile studiate în capitol.

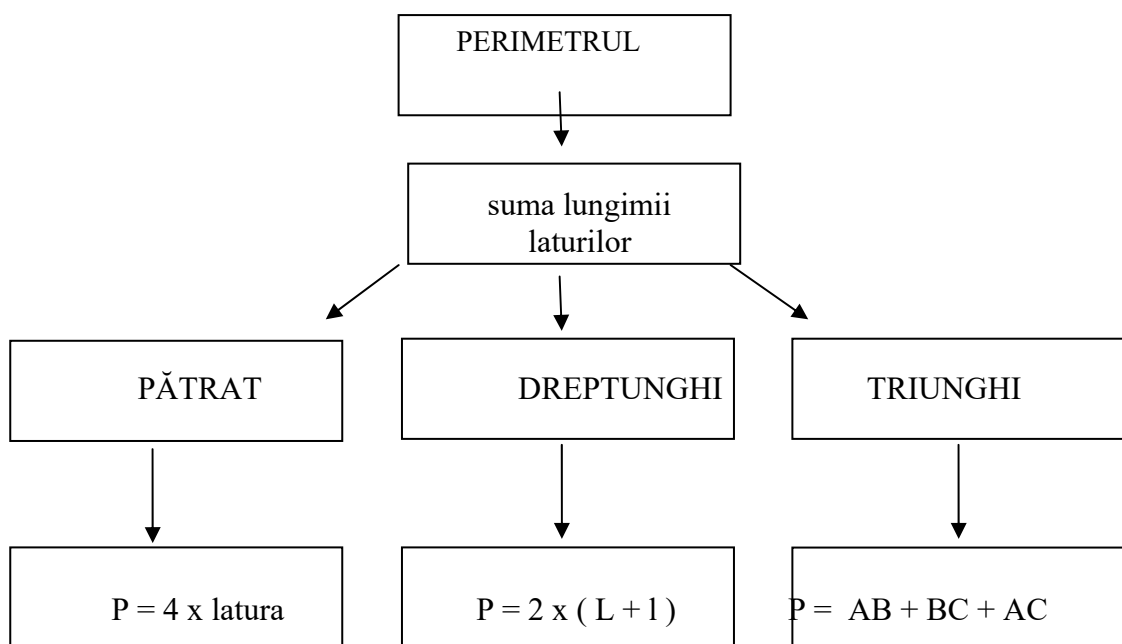

Fig. 3 Metoda ciorchinelui - Perimetrul figurilor geometrice plane

De asemenea tot la disciplina matematică am utilizat metoda Ciorchinului și în fixarea noțiunilor despre înmulțire:

factori

înmulțitor

numere

deînmulțit

cifre

operație

ÎNMULȚIRE

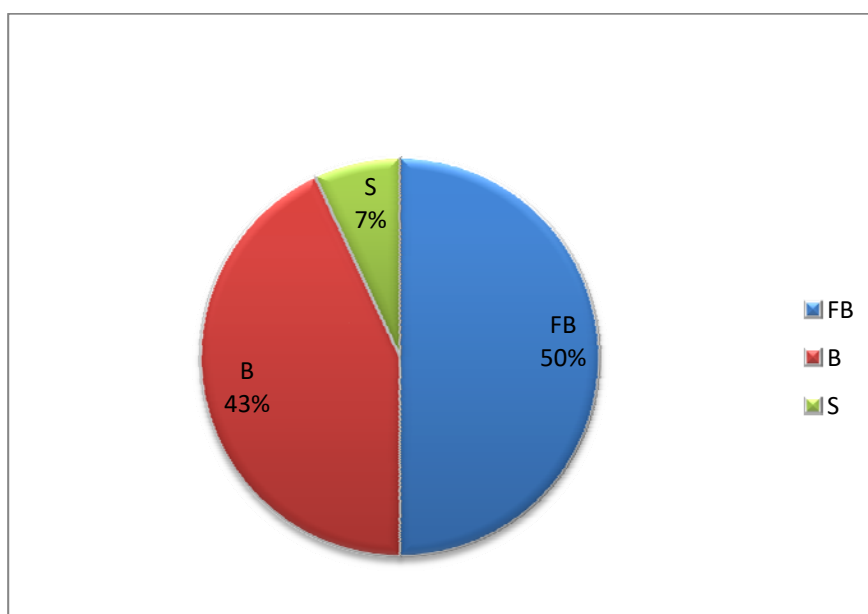
produs

×

adunare repetată

Pentru a verifica nivelul atins, în acumularea noțiunilor specifice disciplinei matematică vizate în eșantionul de conținut, am aplicat o fișă de control – test formativ (Anexa F) la finalul căreia rezultatele au fost următoarele :

Diagrama nr. 6. reprezentarea procentuală a calificativelor pe nr. de elevi

Analizând diagrama constatăm ca nivelul procentual al calificativelor FB și B este în creștere, de la 46 % la 50 % - FB, de la 40% la 43% - B, în timp ce calificativul S este în scădere progresivă, de la 10% la 7%, ceea ce ne face să înțelegem că aplicarea metodelor interactive are un impact pozitiv asupra creșterii randamentului școlar al elevilor.

Considerăm că utilizarea alternativelor metodologice moderne în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având cu adevărat un caracter activ-participativ și o reală valoare educativ-formativă asupra personalității elevilor cu rezultate concrete în îmbunătățirea rezultatelor școlare.

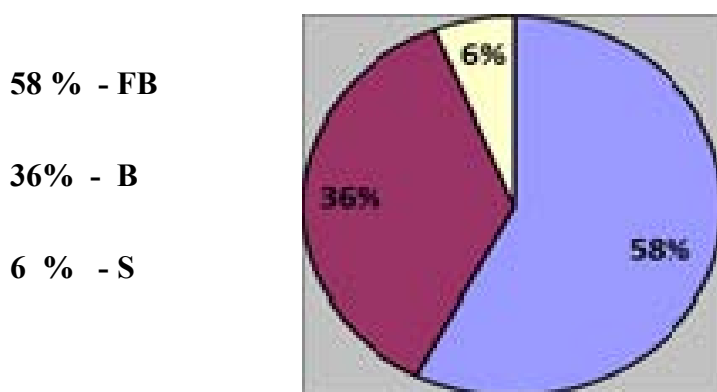
Un învățământ modern, bine conceput, va permite inițiativa și spontaneitatea, creșterea randamentului școlar, creativitatea elevului, dar și dirijarea, îndrumarea sa, existența unor relații de cooperare între profesor și elev. Acesta este elementul esențial al învățământului modern.

Rezultatele din posttest

Ultima etapă a cercetării, posttestul a presupus aplicarea câte unei fișe de evaluare la cele două discipline alese ca eșantion de conținut (Anexa G și Anexa H).

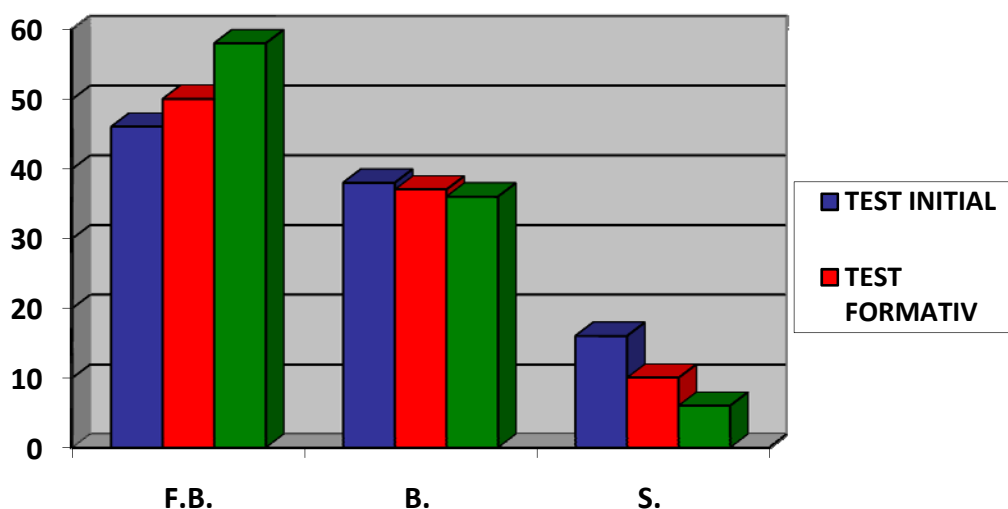
În încheierea cercetării, pentru a verifica nivelul atins în acumularea noțiunilor la disciplina limba română, am aplicat o fișă (Anexa G) la finalul căreia rezultatele au fost următoarele :

Diagrama nr. 7. reprezentarea procentuală a calificativelor pe nr. de elevi obținute la posttest

Compararea rezultatelor din pretest cu cele formative și din posttest la disciplina și literatura română

Diagrama nr. 8. compararea rezultatelor finale la disciplina limba și literatura română

Comparând rezultatele inițiale ale elevilor cu rezultatele obținute la finele cercetării, am constatat faptul că s-au înregistrat progrese semnificative, în special în rândul elevilor care au

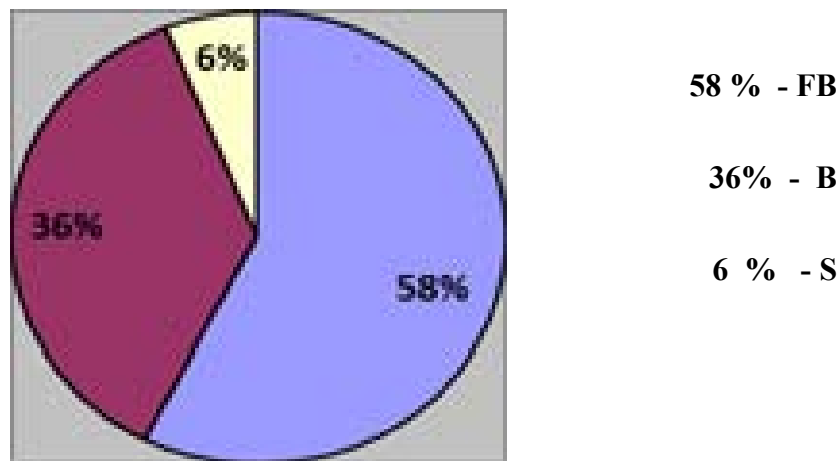
obținut calificativul *Foarte Bine*. Numărul elevilor care au luat calificativul *Bine* înregistrat de asemenea o ușoară scădere, mulți dintre aceștia obținând treptat calificativul *Foarte Bine*. Dacă la începutul cercetării 4 elevi au obținut calificativul *Suficient*, la final doar 2 elevi au obținut acest calificativ.

Prin aplicarea sistematică a metodelor și tehnicilor interactive în cadrul lecțiilor de limba și literatura română am sesizat ameliorări în dezvoltarea exprimării orale și scrise a elevilor, în activizarea și nuanțarea vocabularului, s-a îmbunătățit relația învățător-elev într-una modernă și democratică, elevii bucurându-se de libertate, de o comunicare bazată pe cooperare, colaborare și ajutor reciproc.

A fost încurajată inițiativa elevilor la lecție, adresarea de întrebări, fiind înlăturată teama de a nu greși, iar pe parcurs elevii s-au familiarizat cu metodele și denumirile lor, au înțeles eficiența lor și pașii care trebuie urmați pentru realizarea acestora.

La disciplina matematică a fost de asemenea aplicat testul de evaluare finală ale cărui rezultate s-au dovedit a fi îmbucurătoare întrucât procentajele calificativelor au crescut și de această dată confirmându-ne încă o dată ipoteza de la care am plecat :

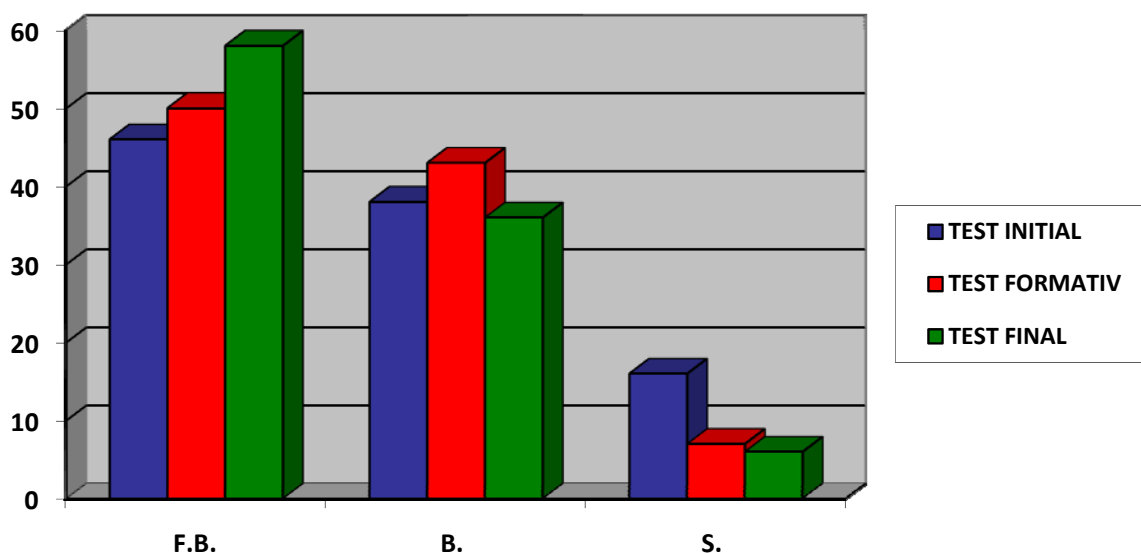
Diagrama nr. 9. reprezentarea procentuală a calificativelor pe nr. de elevi obținute la posttest

Elevii și-au însușit cu ușurință noțiunile matematice, atât cele algebrice, cât și cele legate de capitolul de geometrice. Metodele activ-participative i-au ajutat pe aceștia să vadă în orele de matematică o plăcere în a descoperi noțiuni care la început păreau foarte greu de asimilat, dar care în demersul experimental s-au dovedit a fi foarte accesibile, astfel că la finalul lecțiilor, elevii și-au manifestat de fiecare dată dorința de a repeta experiențele de învățare derulate cu ajutorul metodelor activ-participative.

Compararea rezultatelor din pretest cu cele formative și din posttest la disciplina matematică

Diagrama nr. 10. compararea rezultatelor finale la disciplina matematică

Comparând rezultatele inițiale ale elevilor cu rezultatele obținute la finele cercetării, am constatat faptul că și la disciplina matematică s-au înregistrat progrese semnificative, în special în rândul elevilor care au obținut calificativul *Foarte Bine*. Numărul elevilor care au luat calificativul *Bine* înregistrat de asemenea o ușoară scădere, mulți dintre aceștia obținând treptat calificativul *Foarte Bine*. Dacă la începutul cercetării 5 elevi au obținut calificativul *Suficient*, la final doar 2 elevi au obținut acest calificativ.

Concluzii desprinse în urma interpretărilor și comparațiilor

Datorită faptului că asupra grupului s-a acționat prin aplicarea de metode activ-participative, procedee și tehnici specifice și s-au realizat activități, jocuri didactice cu caracter stimulator, se pot observa diferențe semnificative a procentelor calculate în urma rezultatelor obținute.

Îmbinarea metodelor de evaluare tradiționale cu cele interactive de grup, precum și datele obținute au pus în evidență faptul că școlarii au obținut rezultate mai bune ca urmare a utilizării metodelor interactive de grup, deoarece punerea copiilor în situații diferite constituie un mijloc de a afla ce anume îi mobilizează.

Prin metodele interactive copilul și-a dobândit o libertate crescută de exprimare verbală și nonverbală și de manifestare a dorințelor sale, a dobândit încredere în forțele proprii, îmbunătățindu-și imaginea de sine, s-a integrat eficient în cadrul colectivului clasei din care face parte, dar nu numai.

Putem afirma că rezultatele pozitive obținute se datorează introducerii variabilei independente, respectiv utilizarea metodelor activ-participative.